

ประมวลการสอน

ภาคปลาย ปีการศึกษา 2564

1. คณะ เกษตร ภาควิชา พืชสวน
  2. รหัสวิชา 01007413 ชื่อวิชา (ไทย) พืชเครื่องเทศและพืชสมุนไพร
จำนวนหน่วยกิต 3 (2-3-6) (อังกฤษ) Spices and Medicinal Plants
- วิชาพื้นฐาน - หมู่ 1 (บรรยาย) วันจันทร์ (09:00-11:00 น.) แบบออนไลน์ และสอนในห้อง 215
อาคารวชิราวุฒสรณ์ หมู่ 11 (ปฏิบัติการ) วันพุธ (09:00-12:00 น.) ห้องปฏิบัติการสมุนไพร และโรงเรือน
ต้นแบบสาธิตเพื่อการผลิตทางด้านพืชสวน ข้างอาคารสารนิเทศ 50 ปี
3. ผู้สอน / คณะผู้สอน
    1. ผศ.ดร. ทศไนย จารุวัฒนพันธ์ e-mail : dipteris@gmail.com
    2. ผศ.ดร. เบญญา มะโนชัย (ผู้จัดการวิชา) e-mail : agrbym@ku.ac.th
  4. การให้นิสิตเข้าพบและให้คำแนะนำนอกเวลาเรียน
อีเมล agrbym@ku.ac.th , LINE หรือ เข้าพบได้ที่ห้องพัก ห้องปฏิบัติการสมุนไพร
  5. จุดประสงค์ของวิชา เพื่อให้นิสิตเรียนรู้เรื่องต่างๆ ดังนี้
    1. ความหมายและขอบเขตของพืชเครื่องเทศและพืชสมุนไพร
    2. ประวัติและวิวัฒนาการของพืชเครื่องเทศและพืชสมุนไพร
    3. รู้จักพืชเครื่องเทศและพืชสมุนไพร และการนำไปใช้ประโยชน์
    4. นิสิตสามารถ ขยายพันธุ์ เพาะปลูกพืชเครื่องเทศและพืชสมุนไพร
  6. คำอธิบายรายวิชา
ลักษณะพืช การจัดจำแนก การตรวจเอกลักษณ์ การใช้ประโยชน์ และการผลิตและคุณภาพวัตถุดิบของพืช
เครื่องเทศและพืชสมุนไพรที่สำคัญ มีการศึกษานอกสถานที่
Characteristics, classification, identification, utilization, production and quality of spice and medicinal
plant. Field trip is required.
  7. เค้าโครงรายวิชา
    1. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับพืชเครื่องเทศและพืชสมุนไพร ได้แก่ ความหมาย การเรียกชื่อ สารเคมีในพืช ความ
สำคัญ
    2. พืชเครื่องเทศ: ประวัติของพืชเครื่องเทศ ลักษณะสำคัญของพืชเครื่องเทศ การจำแนกพืชเครื่องเทศ

3. พืชสมุนไพร: ข้อแนะนำการใช้ยาสมุนไพร การจำแนกพืชสมุนไพร
4. ลักษณะพฤกษศาสตร์ของพืชเครื่องเทศและพืชสมุนไพร
5. การตรวจเอกลักษณ์พืชสมุนไพรและพืชเครื่องเทศ
6. การผลิตวัตถุดิบพืชเครื่องเทศและพืชสมุนไพร ได้แก่การขยายพันธุ์ การปลูก การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว และการดูแลหลังการเก็บเกี่ยว
7. การควบคุมคุณภาพพืชเครื่องเทศและพืชสมุนไพร
8. การนำพืชเครื่องเทศและพืชสมุนไพรไปใช้ประโยชน์

8. วิธีสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

สอนโดยคณะผู้สอนประกอบการบรรยายสาธิตวิธีการและให้นิสิตฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการและแปลงทดลอง ตลอดจนการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การสืบค้นจากฐานข้อมูล การเรียนรู้จักพืช การผลิตและการแปรรูป จนถึง การจัดจำหน่าย ฝึกการสังเกต ฝึกการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า โดยมีอาจารย์เป็นผู้ให้คำแนะนำปรึกษา ทำให้ได้รับการพัฒนา ทักษะทางความรู้ การวิเคราะห์ และการแก้ปัญหา

9. อุปกรณ์สื่อการสอน สื่อPowerPointและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องเอกสารประกอบคำบรรยาย ระบบจัดการการเรียนรู้ (LMS) eduFarm เครื่องมือและวัสดุสำหรับการเพาะปลูกพืชในแปลงทดลอง (เช่น เมล็ดพันธุ์พืช กระบะเพาะกล้า วัสดุเพาะกล้า ปุ๋ย สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช สารควบคุมการเจริญเติบโตพืช และเครื่องมือการเกษตรต่าง ๆ) อุปกรณ์และเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์รวมถึงสารเคมี สำหรับการศึกษาด้านสรีรวิทยาของพืชในห้องปฏิบัติการ

10. การวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียน

10.1 ความสนใจเข้าเรียน	10 %
(ขาดเรียนชั่วโมงบรรยายและปฏิบัติการได้ไม่เกินอย่างละ 3 ครั้ง และสาย 2 ครั้ง = ขาด 1 ครั้ง)	
10.2 การสอบ	60 %
- การสอบกลางภาค	30 %
- การสอบปลายภาค	30 %
10.3 ปฏิบัติการ	30 %
- สอบภาคปฏิบัติการ	10%
- การศึกษาค้นคว้ารายงานในชั้นเรียน	10%
- รายงานบทปฏิบัติการ	10 %
รวม	<u>100 %</u>

11. การประเมินผลการเรียน

ตัดเกรด	80% ขึ้นไป	= A	75-79.9%	= B+
	70-74.9%	= B	65-69.9%	= C+
	60-64.9%	= C	55-59.9%	= D+
	50-54.9%	= D	< 50%	= F

12. เอกสารอ่านประกอบ (โปรดระบุชื่อเอกสารตามหลักการอ้างอิง ควรระบุ บทที่ / หน้า / ทั้งเล่ม)

1. ก่องกานดา ชยามฤต. 2541. คู่มือจำแนกพรรณไม้. หอพรรณไม้ กรมป่าไม้ กรุงเทพฯ.
2. ณพพร ดำรงศิริ. 2536. พฤกษอนุกรมวิธาน. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.
3. นพมาศ สุนทรเจริญนนท์ และ นางลักษณ์ เรืองวิเศษ. 2551. วิเคราะห์ วิจัย คุณภาพเครื่องยาไทย. คอนเซ็ปท์ เมดิคัล จำกัด. กรุงเทพฯ.
4. พิทยา สรวมศิริ. 2551. อุตสาหกรรมพืชเครื่องเทศ. วนิตาเพรส. เชียงใหม่.
5. ยิ่งยง ไพบูลย์สถานดี. 2544. เอกสารประกอบการสอนวิชา อนุกรมวิธานพืชสวน. ภาควิชาพืชสวน คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ก. แวงแสน นครปฐม.
6. รัตนา อินทรานุปกรณ์. 2547. การตรวจสอบและการสกัดแยกสารสำคัญจากพืชสมุนไพร. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ.
7. รุ่งรัตน์ เหลืองนทีเทพ. 2540. พืชเครื่องเทศและสมุนไพร. โอเดียนสโตร์. กรุงเทพฯ.
8. วันดี กฤษณพันธ์. 2536. ยาและผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติ. ภาควิชาเภสัชวินิจฉัย คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. กรุงเทพฯ.
9. สมพร ภูติยานันต์, สุนีย์ จันทร์สกา, อำไพ พงศ์วิระพงศ์กุล และ วรณนรี เจริญทรัพย์. 2548. เอกสารวิจัยมาตรฐานพืชสมุนไพรทางเภสัชเวท. คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
10. อรัญญา มโนสร้อย และ จีระเดช มโนสร้อย. 2556. เวชสำอาง. สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์. กรุงเทพฯ.
11. Hopkins, W.G. and N.P.A., Hüner. 2004. Introduction to plant physiology. John Wiley. New York.
12. Neisen, E.T., Orcutt, D.M. 1996. The physiology of plant under stress. Wiley. New York.
13. Orcutt, D.M and Neisen, E.T. 2000. The physiology of plants under stress: soil and biotic factors. Wiley. New York.

13 ตารางกิจกรรมการเรียนการสอน

ภาคบรรยาย วันจันทร์ เวลา 09:00-11:00 น.

สัปดาห์	วันที่	เนื้อหา/หัวข้อบรรยาย	กิจกรรมการเรียนการสอน	ผู้สอน
1	29 พ.ย. 64	แนะนำข้อมูลทั่วไปในการเรียน นัดหมายเวลาเรียน	บรรยาย	เบญญา
2	6 ธ.ค. 64	หยุดเนื่องในวันหยุดชดเชยวันพ่อแห่งชาติ		
3	13 ธ.ค. 64	ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของพืชเครื่องเทศและสมุนไพร (1)	บรรยาย	ทัศนัย
4	20 ธ.ค. 64	ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของพืชเครื่องเทศและสมุนไพร (2)	บรรยาย	ทัศนัย
5	27 ธ.ค. 64	ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของพืชเครื่องเทศและสมุนไพร (3)	บรรยาย	ทัศนัย
6	3 ม.ค. 65	วันหยุดชดเชยวันขึ้นปีใหม่		
7 (ประเมิน 1)	10 ม.ค. 65	คำจำกัดความ คำศัพท์ต่าง ๆ วิวัฒนาการการแพทย์แผนไทย และความสำคัญของพืชสมุนไพร	บรรยาย	เบญญา
8	17 ม.ค. 65	สอบกลางภาค		
9	24 ม.ค. 65	การจัดจำแนกพืชสมุนไพรและเครื่องเทศ/ข้อแนะนำการใช้	บรรยาย	เบญญา
10	31 ม.ค. 65	พืชสมุนไพรที่น่าสนใจและการใช้ประโยชน์	บรรยาย	เบญญา
11	7 ก.พ. 65	พืชเครื่องเทศ ประวัติ ความสำคัญ แหล่งผลิตของโลก	บรรยาย	เบญญา
12	14 ก.พ. 65	พืชเครื่องเทศที่น่าสนใจและการใช้ประโยชน์	บรรยาย	เบญญา
13	21 ก.พ. 65	องค์ประกอบทางเคมีในพืชเครื่องเทศและพืชสมุนไพร (1)	บรรยาย	เบญญา
14	28 ก.พ. 65	องค์ประกอบทางเคมีในพืชเครื่องเทศและพืชสมุนไพร (2)	บรรยาย	เบญญา
15	7 มี.ค. 65	หลักการผลิตพืชเครื่องเทศและพืชสมุนไพร	บรรยาย	เบญญา
16	14 มี.ค. 65	การควบคุมคุณภาพพืชเครื่องเทศและพืชสมุนไพร	บรรยาย	เบญญา
17 (ประเมิน 2)	21 มี.ค. 65	การตรวจเอกลักษณ์พืชเครื่องเทศและสมุนไพร	บรรยาย	เบญญา
18	30 มี.ค. 64	สอบปลายภาค		

ภาคปฏิบัติการ วันพุธ เวลา 09:00-12:00 น.

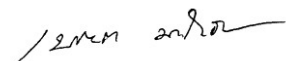
สัปดาห์	วันที่	เนื้อหา/หัวข้อบรรยาย	กิจกรรมการเรียนการสอน	ผู้สอน
1	1 ธ.ค. 64	แบบทดสอบก่อนเรียน การระดมความคิดเกี่ยวกับการวางแผนการผลิตสมุนไพรและเครื่องเทศ	บรรยาย	เบญญา
2	8 ธ.ค. 64	การวางแผนการผลิตพืชสมุนไพร ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของพืชเครื่องเทศและสมุนไพร (1)	ปฏิบัติการ	ทัศนัย
3	15 ธ.ค. 64	ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของพืชเครื่องเทศและสมุนไพร (2)	ปฏิบัติการ	ทัศนัย

สัปดาห์	วันที่	เนื้อหา/หัวข้อบรรยาย	กิจกรรมการ เรียนการสอน	ผู้สอน
4	22 ธ.ค. 64	ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของพืชเครื่องเทศและสมุนไพร (3) และการปลูกพืชสมุนไพรและเครื่องเทศ	ปฏิบัติการ	ทัศนัย/ เบญญา
5	29 ธ.ค. 64	การดูแลพืชสมุนไพรและเครื่องเทศ	ปฏิบัติการ	เบญญา
6	5 ม.ค. 65	การดูแลพืชสมุนไพรและเครื่องเทศ	ปฏิบัติการ	เบญญา
7 (ประเมิน 1)	12 ม.ค. 65	การดูแลพืชสมุนไพรและเครื่องเทศ	ปฏิบัติการ	เบญญา
8	19 ม.ค. 65	สอบกลางภาค		
9	26 ม.ค. 65	สัณฐานวิทยา รสชาติและกลิ่นเครื่องเทศในเขตร้อนและเขต อบอุ่น	ปฏิบัติการ	เบญญา
10	2 ก.พ. 65	ผลิตภัณฑ์จากเครื่องเทศ	ปฏิบัติการ	เบญญา
11	9 ก.พ. 65	ผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร	ปฏิบัติการ	เบญญา
12	16 ก.พ. 65	หยุดเนื่องในวันมาฆบูชา		
13	23 ก.พ. 65	การปฏิบัติการหลังการเก็บเกี่ยวพืชเครื่องเทศและพืชสมุนไพร	ปฏิบัติการ	เบญญา
14	2 มี.ค. 65	การสกัดสารสำคัญ	ปฏิบัติการ	เบญญา
15	9 มี.ค. 65	การประเมินสารสำคัญและแปรรูป	ปฏิบัติการ	เบญญา
16	16 มี.ค. 65	การประเมินสารสำคัญและแปรรูป	ปฏิบัติการ	เบญญา
17 (ประเมิน 2)	23 มี.ค. 65	การตรวจเอกลักษณ์พืชเครื่องเทศและสมุนไพร	ปฏิบัติการ	เบญญา
18	30 มี.ค. 65	นำเสนอบทปฏิบัติการและส่งรายงาน		

* มีการศึกษานอกสถานที่นัดหมายเพิ่มเติม

14. การปรับปรุงการสอนจากผลการประเมิน

จากผลการประเมินการสอนนิสิต เน้นให้มีการศึกษาเรียนรู้ด้วยตัวอย่างจริงก่อนการศึกษา และเน้นเนื้อหา
การปฏิบัติและศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมากขึ้น โดยมอบหมายงานให้นิสิตศึกษาค้นคว้านอกเวลาเรียนและนำเสนอ
ข้อมูลในชั้นเรียนเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ กิจกรรมเสริมก่อนเข้าชั้นเรียน อาจารย์สามารถสอดแทรกความรู้เพิ่มเติม ได้

ลงนาม ผู้รายงาน

(ผศ.ดร.เบญญา มะโนชัย)

วันที่ 7 ธันวาคม 2564